

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

א-ד - א-ז

בלבבי משכן אבנה

TR

אד, המהר"ל מסביר כידוע, שמדרגת הד' זה בבחינת ד' כנפות הארץ, ולפי"ז בשורש אד הא', היא כח האחדות הגמור, והד' היא הפיזור הגמור, שהדבר מתפזר לארבע כנפות הארץ.

א-ד' בשורש יצירת אדם

והציור הברור זה שורש יצירת האדם, אד - אדם, שנאמר בקרא "ואד יעלה מן הארץ והשקה את הגן" שזה היה לצורך יצירת אדם, כמו שאומר רש"י, מהצד הפנימי שביצירת אדם נאמר "ויפח באפיו נשמת חיים" - שזה האל"ף - זה ה'אפיו' שנפח בו ה'נשמת חיים', משם האיר אור הנשמה שהוא 'אחד'. אבל מצד "וייצר את האדם עפר מן האדמה", כמו שמסדרת הגמ' בסנהדרין בדף ל"ח, "ראשו מארץ ישראל, גופו מבבל, ושאר כל איבריו, מכל הארצות כולם, וארכובותיו מאקרא דאגמא, כלומר, שעפרו הגיע ונתקבץ מארבע כנפות הארץ, זה השורש של היצירה, א-ד', שורש נשמתו היא האל"ף מ'אלופו של עולם' - "ויפח באפיו" שזהו האל"ף ד'אחד', והגוף, שורש היצירה שלו הוא בד', בארבע כנפות הארץ, כדברי הגמ' בסנהדרין. ואזי, אם הגוף משתעבד למציאות הנשמה, נעשה כאן קיבוץ גלויות, יש גלות בכלל ישראל ממקום למקום, ויש גלות בכל נפש פרטית - ביחס של הא' והד', היחס שבין נשמתו לגופו.

נח הנשרה שמונח בד'

אבל יתר על כן, אחד מצורות המניינים שמונים, יש עשרה סדרים של מנין, באופן כללי מאד, כמו שמסודר בספר 'סולם עליה', ועוד בדברי רבותינו, יש את הפשוט של האות עצמה, א'-1, ב'-2, וכן ע"ז הדרך, ואחד מהצורות הנוספות הוא, שכל אות ואות שמונים היא מתווספת במנין לאותיות שקדמו לה, ומצד כך, כאשר מונים ב', מונים א' וב', שזה ג', וכשמונים ג' מונים א' וב' וג' שזה עולה ו', ולפי"ז, כשמונים ד', מונים א' וב' וג' וד', ובפנים הללו, כמו שמבואר בדברי רבותינו, זה עולה עשרה, והדברים האלה מבוארים ברבותינו פעמים רבות, ודוגמא בעלמא, מבואר בגר"א שזה היסוד של רשות היחיד בשבת קודש, וסדר הדבר הוא, שגובהו עשרה ורוחבו ד', שמה שגובהו עשרה ורוחבו ד', זה לא שני דברים לעצמם, שיעור של גובה לחוד ושיעור של השטח שבדבר, אלא בשטח והגובה, זה אותו דבר, זה ד' שבו גופא מונח העשרה. ובפנים הללו, כמו שנתבאר הד' זהו בחינת הפיזור, ופנים נוספות למציאות הפיזור זה ההבחנה שנקראת עשרה.

וכידוע, - מבואר בגר"א ועוד, המספרים בעצם, הם עד המספר תשע, המספר עשר הוא לא מספר קיים, עשר הוא חזרה לאחד, ואם יש מציאות של עשר, זה עומק נקודת הפיזור.

ד' ועשרה דקלקול, וד' ועשרה דתיקון שחוזרים לאחד

באופן שהדבר מצטייר בהאי עלמא, צורת הפיזור היא באופן של ארבעה - 'ארבע כנפות הארץ', אבל יש את הפיזור העמוק יתר - הרי ב"עשרה מאמרות שבהם נברא העולם" וכן יש את עשרת הדברות שבהם ניתנה תורה, וכמו ששואלת המשנה באבות "והלא במאמר אחד יכול להיבראות", ולמה העולם נברא בעשרה מאמרות עונה המשנה - "ליתן שכר טוב לצדיקים, ולהיפרע מן הרשעים", וא"כ שלעומת הצדיקים, מכנגד כך יש את הרשעים שקלקלו עולם שנברא בעשרה מאמרות, כלומר, הם גילו עשרה דקלקול, עשרה שהם אינם בהבחנה שהם חוזרים לאחד, אלא הם עשרה כמציאות של פיזור לעצמו.

וא"כ, ברור מהלך פני הדברים, כיון שנתבאר שכל ד' אינו אלא עשרה, וכל עשרה אינו אלא ד', לכן, כמו שד' מיסודו הוא פיזור, כמו כן, גם העשרה שלו הוא מציאות של פיזור, כשזה מתגלה בתיקון, זה גופא מדרגת רשות היחיד שהוזכר, שהיא היפך רשות הרבים, רשות הרבים זה עלמא דפירודא, הם נקראים 'רבים' בצד הקלקול שבהם, מלשון ריב, 'פירודא', 'מדון ומריבה', והיפך מכך, רשות היחיד, הוא מצרף את הד', והוא מצרף את הי'.

זו מדרגת דוד מלכא משיחא, שהוא גימטריא י"ד, הוא שורש הגאולה, שחוזר ומצרף את כל הגלויות כולם, גלות של ד', וגלות של י', זה מדרגתו שהוא חוזר ומצרף. א"כ, מדרגת ה-א'-ד', מונח בה האופן של ה-א'חד' של הא', האופן של הפיזור של הד', והאופן של הפיזור במדרגה של י' - שמונח בד' עצמה כמו שהוזכר. שורש הדברים בצורת הנבראים זהו צורת אדם כמו שהוזכר, הא'-ד' דאדם.

מהות שם אדנות

ובשמותיו יתברך שמו, כל התורה כולה היא שמותיו יתברך שמו, ויש את הז' שמות שאינם נמחקים, ושמות וכינויים נוספים, שורש סוגיא דידן, נעוץ כמובן בשם אדנות, שם אדנות חובק בתוכו את הא' והד' ונ' וי'. וסדר הדברים בקצרה ממש, אחר שנתבאר מהות הא' והד' - כל שם אדנות זהו מלשון של אדון על אחרים, וכמו שאומרת הגמ' בברכות שעד אברהם אבינו לא היה מי שקראו להקדוש ברוך הוא אדון, אדון זה ביחס לאחרים, "אדון עולם אשר מלך וכו' לעת נעשה בחפצו כל אזי מלך שמו נקרא", הוא נעשה אדון על עבדים, שם אדנות הוא השם העיקרי שחל ביחס לכך שיש מציאות של נבראים, ישנם עוד שמות כמובן, אבל השם העיקרי שחל ביחס לכך שיש מציאות של נבראים זה שם אדנות, הא', שהוא ית' הוא א', מצדו הוא אחד, אבל על מי הוא אדון? - הוא אדון על הד' שזה מציאות הנבראים, שהם בבחינת דל"ת, 'דלה ועניה', זה שם אדנות, והד' הללו כמו שהוזכר, יש לו הבחנה שהוא ד', והוא הופך אותם מד' למציאות של י', זה הא', ד', י', שנמצא בשם אדנות.

ובדקות יותר, [- זה לא עיקר סוגייתנו השתא - אבל זה חלק מהסוגיא]. ההבחנה של 'ארבע כנפות הארץ' אלו הם ארבע הצדדים, ולכל ארבע צדדים, יש נקודת אמצע, זה א'-ד', הד' זה הארבע קצוות, והא' זה נקודת המרכז, והדוגמא הבהירה לזה כשהעלו את יעקב אבינו לארץ ישראל - שזה היה מעין העליה של כל בני ישראל לארץ ישראל, שהם נסעו במדבר מסביב למשכן, ואז, המחנות שהיו סובבים מסביב למשכן, שמד' הצדדים היו - ג' מכל צד, וזהו א"כ, מדרגת ד' צדדים, והם נמצאים - "מסביב למשכן יחנו" שהוא הא', הוא מקום ההשראת השכינה שמצרפם, וכע"ז יעקב אבינו מצרף את כל השבטים שהיו מד' צדדיו, וכאשר חל נקודת התיקון, א"כ, הארבעה שמסביב לאחד חוזרים ומצטרפים ומתבטלים לאחד כמו שהגוף בטל לנשמה. ולעומת כך, כשחל נקודת הקלקול, יש אופן, שגם הא' נופל למדרגת הד', זה כבר הה' דקלקול, שזה מקום הה' שעליו אומרת הגמ' כידוע שהיא פתוחה למטה, מחמת הכח לצאת, והכח לשוב שמונח בה' בבחינת תשובה - תשוב - ה', ע"ז אומרת הגמ', שמהמקום שיוורדים "לא מסתייעא מילתא" לחזור, ועל מנת כן הה' פתוח למעלה בצדו השמאלי, שממש שבים, זה הנ' שבמציאות האדנות, שאלו הם ה"נ' שערי בינה נבראו בעולם", שבינה זהו מקום התשובה - "לבבו יבין ושב ורפא לו", זה הה' שהוכפלה בעשרה והופכת להיות נ'.

מדרגת הצדיקים - עשרה שחוזר ל'אחד', מדרגת רשעים - עצם תפיסת ההיפרדות

אבל מ"מ, לעיקר סוגייתנו השתא, תפיסת הא' והד' זהו ההתפרטות מול האחדות, והד' מתפרטים עוד והופכים להיות עשרה, וזהו מציאות קומת הבריאה, שיש מציאות של עשרה, וה"ז לעומת זה עשה האלקים", יש עשרה דקדושה לעומת מציאות עשרה דקלקול, "להיפרע מן הרשעים שקלקלו עולם שנברא בעשרה מאמרות", הרשע נקרא רשע וכמו שידוע, בהיפוך אותיות זהו עשר, כלומר, מה ש"קלקלו עולם שנברא בעשרה מאמרות", מדרגת הדבר שהרשע שמקלקל זהו באופן שהוא מקלקל את המדרגה

של עשרה, וכן רשע אותיות שער, וכדברי הגמ' הידועים בסוף מסכת סוכה, שלעתיד לבוא, כשהקב"ה ישחט את היצה"ר, "רשעים נדמה להם כחוט השערה", איך לא יכלנו לכבוש דבר קל כזה, 'חוט השערה', שער, רשע, עשר, אותם אותיות, היינו הך, כלומר, הרשעים קלקלו עולם שנברא בעשרה מאמרות, הם קלקלו את המדרגה של העשר, ומצד כך, הם מצטרפים לדל"ת שהוא עשרה, הם מצטרפים למדרגה של ה'דלה ועניה' שמתגלה, שהוא מקום הפיזור, הוא מקום הפירוד. - וע"ז נאמר בעומק "לתאוה יבקש נפרד", בחטא הראשון נאמר "וכי תאוה היא לעינים", זה שורש הפגם הראשון - בעינים, "וכי תאוה הוא לעינים", וזהו "לתאוה יבקש נפרד", כלומר, מה שהוא מבקש נפרד, היינו, שהוא לוקח את הדבר המצורף ביותר שיש בבריאה שהוא העשרה מאמרות שיש בעולם, שהרי בעצם "במאמר אחד יכול להיבראות", והוא נברא בפועל בעשרה, אז מצד מדרגתם של הצדיקים, הם מחזירים אותו ל"מאמר אחד יכול להיבראות", ל'אחד', העשרה חוזר לאחד, זה הצדיקים, אבל הרשעים, מעמידים את העולם באופן שהוא עשרה, הם נמצאים בעצם תפיסת ההיפרדות, בעצם תפיסת ההתפרטות, וזה מה שנאמר "לתאוה יבקש נפרד", הוא מפריד את מציאות עצמו, כלומר, הוא דבק בעצם המציאות של העלמא דפירודא', זה מקום ה'אד' שמתגלה בו מקום ה'פירודא'.

ולפי"ז, בהבנה בהירה, זה העומק של התפיסה של אגד מול אבד שהוזכרו לעיל, שבשניהם הרי, נמצאים האותיות א'-ד', אגד, זה הצירוף של הדבר, והאבד זה המציאות של הפרוד שבדבר.

תפיסת 'אגד' - לאגוד את הכל מנח דביקות ב'רצון האחד'

ובהבנה בהירה ופשוטה, צדיקים - זו ההבחנה של צדיק שהוא מצרף את הכל, "לא ניתנו מצוות אלא כדי לצרף בהם את הבריות" וכידוע, יש שני ביאורים מהו "לצרף את הבריות", או באופן שצורפים אותם מן הסיגים שנמצאים בתוכם, כלשון הקרא "וצרפתים כצרוף את הכסף", שמפרידים את הסיגים, משאירים רק את הטוב, את האוכל, ומפרידים את הפסולת, או ש"לצרף את הבריות" היינו לצרף אותם כמו שמצרפים חלקים, והצירוף של החלקים, זו מדרגת הצדיקים, מאיפה השורש של הצדיקים שמצרפים את הכל, כפי שהוזכר, ונחמד עוד פעם, מכיון ש"במאמר אחד יכול להיבראות", הרי שבפנימיות, נמצא ה'בכח' של 'מאמר אחד', וההתגלות שבדבר, שזה מתפרט לעשרה, והצדיק שדבק בחכמה, בכח-מה - שזה היכול להיבראות, במקום של הכח הפנימי, כל 'יכול' זה במקום ה'בכח' שבדבר, שלא יצא לפועל של הדבר, ושם מדרגת הצדיקים שהם מאירים את ה'אחד' הפנימי, ועל ידי כן הם מצרפים את העשרה, שהם יחזרו למציאות ה'אחד'.

זה הצורה הבהירה של מדרגת מתן תורה, ה'יריד ה' על הר סיני', זה ה'אחד', ועשרת הדברות, הם העשרה שמתפרטים, וכן בדיבורו של מקום עצמו, ג"כ התגלה דיבור של "אחת דיבר אלקים", שהוא מקום הפנימיות של היכול להיבראות, ועל ידי כן, כמו שנתבאר, מדרגת הצדיקים היא בבחינת "ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם", "לעשות רצונך אלקי חפצתי", זה רצון אחד, ההתפרטות הוא - "לפיכך הרבה להם תורה ומצוות", שזה על מנת ש"רצה הקדוש לזכות את הבריות", 'לצרף את הבריות', אבל תשוקת הנשמה היא - "רצוננו לעשות רצונך", ש'רצונך' הוא רצון אחד, זה פנימיות עבודת הצדיקים שדבקים ב'רצון האחד', ועל ידי כן, אוגדים ומצרפים את כולם, זה תפיסת ה'אגד' שמתגלה. וזה גופא הכח שנצטרפו ונתאחדו כל קומת הכנסת ישראל, במדרגת הר סיני, "ויתייצבו בתחתית ההר", 'כאיש אחד בלב אחד', "ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה", נעשה ונשמע, כלומר, הם דבקים ב'רצון האחד', ושם באמת, מתגלה בהתגלות בפועל - "ועמך כולם צדיקים".

מהות האבידה - עצם תפיסת הפיזור

אבל להיפך, מכח הערב רב שהיו במתן תורה, מתגלה הצד ההפוך שבדבר, מתגלה ה'אבד', מתגלה האבידה.

ובהגדרה מדוייקת, הויה אחת, איננה נאבדת, מה שדבר נאבד, זה כאשר הוא מפוזר, הוא גופא האבידה, והדוגמא הבהירה לכך - וזה לא במקרה - המשנה שעוסקת הרי בדיני אבידה ומציאה בתחילת אלו מציאות, "אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז, מצא פירות מפוזרים וכו'", זה לא מקרה שהמשנה נקטה את המקרה הזה, כראשית שבדבר, יש גם לאחר מכן מעות מפוזרות, ומעין כך בשאר הדברים, אבל 'פירות מפוזרין' כלומר, הגדרת האבידה היא מחמת עצם פיזורם, זה הגדרת האבידה, וכמו שהגמ' שם מעמידה שלא מדובר באבידה כפשוטו שנאבדה מן האדם, אלא "במכנשתא דבי דרי עסקינן" שהיא אבידה מדעת, שדרכם של בני אדם להפקיר את הדבר, שמחמת פיזורם של הדברים, מכח כך באמת, הוא מפקיר אותם, מה ש"קב בארבע אמות, לא ניחא ליה למיטרח".

כלומר, מוגדר כאן בגמ' את עצם ההגדרה מהי אבידה, שאבידה היא לא רק כפשוטו, שהאדם אינו יודע איפה הדבר, שהדבר נאבד ממנו מצד דעתו, שאינו יודעו, אלא אבידה יסודה הוא עצם הפירוד שבדבר, וזה נקרא בעומק 'אבידה מדעת', שדעתו מפוזרת, ולכן חפציו נאבדים ממנו, כל אבידה שהגדרתה היא מחמת שנסתלק ידיעתו מהדבר, ועל ידי כן, היא אבודה ממנו, זה מחמת שדעתו מפוזרת, ולכן חפציו מפוזרים, זהו בעומק 'אבידה מדעת', ולכן קב בארבע אמות של פירות מפוזרין, הרי אלו שלו.

נח הג' שבאגד - חיבור, נח הב' שבאבד - פירוד

וא"כ, מונח בה, במהות האבידה עצם תפיסת הפיזור, הרי המילה אבד מורכבת מאותיות א-ד', וב' בינתיים, היפך האגד שהג' היא בינתיים.

וההבדל, הוא ברור מאד, באגד יש כח של שלושה, כדוגמת "איש ואשה זכו שכינה ביניהם", בבחינת "החוט המשולש לא במהרה ינתק", הג', השלושה הוא מצרף את האחדות של הא' עם הפיזור של הד', זהו גדר אגודה, אגד, א', כמו שהוזכר בראשית הדברים, הוא ה'אחד', הד', הוא מציאות הפיזור, והג' שבאגודה, אגד, זהו הכח של "המשולש לא במהרה ינתק", הוא מצרף את הד' למציאות הא' - האחד, הוא מאיר את ה'אחד' בד', זה כח של אגודה.

לעומת כך, במציאות של אבידה, שיש באבד א' מצד אחד, אחדות, וד' מהצד השני שהוא מקום הפיזור, אבל בינתיים נמצא מקום הב', שזהו בבחינת ב' קצוות, מציאות ב' הצדדים, שהם לא מצטרפים אהדדי, ומכאן נעשה ההבדלה בין מציאות הא' למציאות הד'.

ובהבנה יותר מיוחדת, הא' הוא מהלך אחד של עשרה כשהם מחוברים, הד' הוא מהלך של עשרה מפוזרים, דל"ת שהיא בבחינת 'דלה ועניה', כפשוטו היינו שאין לו דבר, מאומה, ולכן הוא בבחינת דל, עני, זהו ה'דלה ועניה' כפשוטו, אבל בעומק, מי שהוא דל ועני, מה שיש לו, יש לו באופן מפוזר, זהו המציאות של דל ועני, ההגדרה של דל ועני זה לא מי שאין לו כפשוטו, אלא שגם מה שיש לו, יש לו את זה בתפיסה של 'עלמא דפירודא', זהו הדל"ת שנקראת 'דלה ועניה'.

וא"כ, יש כאן את העשרה של הא' שמצטרפים ל'אחד', מצד אחד, והעשרה של הד', מהצד השני, באופן של העניות שבדבר, באופן של הפיזור שבדבר.

ב' הקצוות שמתגלה ב'אדר' - אם הד' מצורף לא' או לר'

ולפי זה, בהבנה בהירה מאד, יש לנו הרי, בחדשי השנה חודש אדר, תיבת 'אדר' מורכבת מהא'-ד', והר' של ה'ריבוי', זה אדר, שמות החדשים הרי, העלו אתם מבבל, ומתוכם, יש חדשים שהם יותר כתובים בנ"ך, ויש חדשים שהם לא כתובים להדיא, אבל העלו את שמותיהם מבבל, וחודש אדר הרי נכתב כסדר במגילה אסתר, באדר נמצאים שתי הקצוות האלה, כמו שנאמר בקרא "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים", מצד אחד - "ישנו עם אחד", וראשית כל, במילה אחד עצמה נמצא הא'-ד'-ח', כלומר, איחוי של הד', זהו ה'אחד', אח הוא מלשון איחוי, כלשון חז"ל 'קרע המתאחה', 'קרע שאינו מתאחה', וכן ע"ז הדרך, זה ה'אח', אחוה, איחוי, צירוף הדברים, ולפי"ז, מהו 'אחד' - אחד מהותו - הוא מצרף, מחבר, מאחה - ולפי"ז מאחד - את כל הד' צדדים, זה ד' רוחות השמים שמכוונים בד' ד'אחד' דקריאת שמע.

וא"כ "ישנו עם אחד", זה כבר הד' שבאדר שמצטרף למציאות הא', אבל, "מפוזר ומפורד בין העמים", זה הצד ההפוך של מציאות הד' שהוא מפוזר ומפורד בין העמים ומצד כך זהו הד' שמצטרף למציאות הר' שבאדר, זה ההגדרה שנאמרה על ישראל שהם 'דוויים וסחופים' כאן בעולם, כלומר, מדרגתם של ישראל כאן בעולם מצד ההבחנה התחתונה הזו של ה"מפוזר ומפורד בין העמים", הם נמצאים בתפיסה שהם קיימים שזהו 'ישנם', 'ישנו עם אחד', אבל הם מפוזרים, וזהו דרשת חז"ל "ישנו עם אחד", "ישנו מן המצוות", כלומר, הרי לא ניתנו מצוות אלא כדי לצרף בהם את הבריות, ולפי"ז, בשעה שנאמר בהם "ישנו" - 'ישנו מן המצוות', א"כ, כח הצירוף של המצוות, לא נמצא באיתגליא, ואז, ה'אחד' הופך להיות 'מפוזר ומפורד בין העמים' שאין בו מציאות של צירוף אלא מציאות של התפרטות.

זה שני הקצוות שמתגלים ב'אדר'.

ולפי"ז, ברור מאד, אותו 'אדר' שנאמר בו "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד, בשלושה עשר לחודש שנים עשר הוא חודש אדר", "בשלושה עשר" - בגימטריא אחד כידוע, ומהצד דפירוד של הדבר - מכח הר' שבאדר שהוא ריבוי משליטים את הד' על מציאות הא'. - 'ומרדכי יושב בשער המלך', וכאשר הוא רואה את המן, "ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה" - הוא נמצא 'בשער המלך', הוא נמצא בעשר שיכול להתפרט, שבמקום השער - שהוא בבחינת עשר יש דלת - שזה הדל"ת והעשר שמתגלה בפתח, ששרשם אחד, המן מצדו, מעמיד את הדבר ע"י ה"להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים" שיחול בו מציאות של פיזור שאינו יכול להתקיים.

אבל כאשר נהפך הדבר - "ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם, א"כ, מתגלה באדר שהא' שולט על מציאות הד', לא שהד' מצטרף עם הר' של הריבוי ושולט על מציאות הא', שאז נאמר "אלקיהם של אלו ישן הוא", שלא רק שהם "ישנו מן המצוות", אלא יתר על כן "אלקיהם של אלו ישן הוא", והיינו שמכנגד הבחינה של "עיני ה' אלקיך בה", "הנה לא ינום ולא יישן", כאשר מתגלה צד הקלקול בבחינת 'תאוה הוא לעינים', "לתאוה יבקש נפרד" מתגלה ה"אלקיהם של אלו ישן הוא" שכביכול, ההשגחה נמצאת באיתכסיא, ה'עינא פיקחא' שמתגלה בחודש אדר שהוא מזל דגים, נמצא באיתכסיא, ולא באיתגליא, זה עומק נקודת הגזירה, אבל כאשר זה מתהפך, ומתגלה הצד ההפוך, מציאות הריבוי נהפך למציאות האחד.

שורש גזירת המן - אדרת 'שער' דעשיו שמתהפך ל'עשר' דקלקול

המן שמפיל גורל ומכח כך הוא גוזר גזירה בחודש אדר, הוא מעורר את ה'כולו כאדרת שער' של עשיו, אצל כל אדם כשהוא נולד, אן בו כמעט שערות, ואז, מתגלה הראש, מתגלה הידים, מתגלה הרגלים, מתגלה ה'צורת אדם' שהוא 'אחד', אבל אצל אדם, כמו שהוזכר פעמים רבות, שזה אדם וו', כלומר - הוא לא אדם שהוא מקשה אחת, אלא הוא יחד עם 'ו' המחברת' שמכחה מתחברים האיברים, וא"כ, כמו שהם ברי-חיבור, הם גם ברי-פירוד, שהו', כמו שהיא 'ו' המחברת', כך היא גם יוצרת מציאות של הבדלה, וזהו ה"כולו כאדרת שער", כלומר, שלא נראה אצלו ה'צורת אדם' שהוא 'מקשה אחת', אלא מה שרואים בו הוא שכולו שערות, רואים אצלו את ההתגלות של "נדמה להם כחוט השערה", שאומרים הרשעים לעת"ל, ואיך לא יכולנו לכבוש היצה"ר כיון שהם 'כחוט השערה', רואים אצלו את ה'עשר' דקלקול, שזה 'צד את אביו באמרי פיו' כמו שדורשים חז"ל על 'כי ציד בפיו', 'אמרי פיו' - זהו ה'עשרה מאמרות שעשיו קלקל, והם הופכים להיות ה'עשר' דקלקול בבחינת עשיו הרשע - 'כולו כאדרת שער'.

זהו ה'ומרדכי יושב בשער המלך', שמשם המן מנסה להפיל את מרדכי, ולכן דייקא בחודש אדר מצד נקודת הגזירה, מתגלה ה'כולו כאדרת שער' של מציאותו של עשיו, שעל זה חל עומק נקודת הפיזור.

עשיו - נח ה'דם' שב'אדם'

זה ה'ארבע מאות איש עמו' שמתגלה אצל עשיו בבחינת ד' דפיזור, ואצל עשיו מתגלה שבבחינת אדם, במקום שהד' יצטרף לא', הא' נופל ל-ד-מ' והופך להיות א'-דם, כמו שדורשת הגמ' שאדם ר"ת אפר,

דם, מרה, "ויזעק זעקה גדולה ומרה", מדרגת הא' נופל למדרגת הדם, וזו מדרגתו של עשיו בהבחנה של "שופך דמים", "ויבוא עשיו מן השדה והוא עייף", כמו שדורשים חז"ל, שעבר באותו היום חמשה עבירות, ועיקר העבירות שמתגלה אצלו, הוא במדרגת שפיכות דמים, "איש ציד איש שדה", כולו שופך דמים, וא"כ, הא' אצלו, נופל למדרגת הדם, אין לך פיזור יותר גמור ממה שמפזרים את מדרגת האדם עצמו, שכשהוא שופך את דמו, הרי הוא מפריד נשמה מגוף, ואז, האיברים עצמם מתפוררים ומתפזרים, 'עפר אתה ואל עפר תשוב', מציאות של פירור - 'עפר', והשורש של זה הוא ה'כולו כאדרת שער', שהשערות עומדות, כל אחת ואחת, כמציאות לעצמה, השער, זה הפיזור הגמור שבצורת אדם, ואצל עשיו ש'כולו כאדרת שער', א"כ, כל ההויה שלו היא 'עלמא דפירודא'.

אופן התיקון שמכח מרדכי

כשנהפך ומתגלה האופן של מדרגת התיקון, ראשית מה שהופכים את הגזירה, זה מכח "לך כנוס את כל היהודים", "ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם", ומכח כך, מרדכי מצרף את כל הכנסת ישראל, והיפך ה'כולו כאדרת שער', שזה בבחינת לבושו של עשיו, מתגלה אצל מרדכי "וילבש שק ואפר", וכמו שאומרים רבותינו כידוע, ששק בגימטריא ארבע מאות, כנגד מציאות ה'ארבע מאות' של עשיו, והיפוך מציאות ה'פירור' שבשערות שמתגלה אצל עשיו, מרדכי לובש "שק ואפר" - א'-פר, שכנגד האדם - אפר, דם, מרה דקלקול בעשיו, כנגד כך - "וילבש שק ואפר", "שק ואפר יוצע לרבים", ומכח כך מגלים שעומק הגזירה היא באופן ששורשה הוא ב'פירודא', מכח ה"ישנו עם אחד מפורז ומפורד", ומגלים את צד ההיפך דתיקון של ה"ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם". במדרגת אדר של "הדר קיבלוה בימי אחשורוש", מתגלה שכנסת ישראל חוזרים ונאספים, חוזרים ומצטרפים בחזרה, מתקבצים גם יחד למציאות של 'אחד'.

עיקר מדרגת מן תורה - הר סיני, ומדרגת 'הדר קיבלוה' דפורים - הר המוריה

מעין מה שהיה במדרגת מתן תורה "ויחן ישראל כנגד ההר" - 'כאיש אחד בלב אחד', כך מתגלה במדרגת ימי הפורים, בהר סיני, עיקר הגילוי היה במדרגה של 'סיני', שכמו שאומרת הגמ' הוא נקרא סיני מפני ש'שנאה ירדה משם לאומות העולם' וכמו שאומרים חז"ל, שבזמן מתן תורה נעקר הר המוריה ונצטרף להר סיני - זה בחינת 'עוקר הרים', במה שנעקר הר המוריה ונצטרף להר סיני, אבל, העיקר היה הר סיני, ונצטרף הר המוריה להר סיני, ובחודש אדר - בימי הפורים, מכח המרדכי שנקרא כן מלשון מר-דרור כמו שאומרים חז"ל, זהו בבחינת "אלך לי אל הר המור", הר המוריה, וא"כ, עיקר מדרגת קבלת מתן תורה, היה במדרגה של הר המוריה.

ולכן מדרגת מתן תורה דהר סיני היה במדרגת יראה, ומדרגת מתן תורה דימי הפורים הוא מכח אהבה, ומכח כך, יש קיבוץ של אחדות של כל הכנסת ישראל.

כאן עומד ה'זה לעומת זה' של צורת אד - 'אדם דתיקון', כנגד 'אדם דקלקול', אז מתגלה ה'עשרה דברות' מכח ה'ד' שהופכים להיות עשרה, אבל העשרה דברות האלו, מתגלים בהבחנה של רשות היחיד ש'גובהו עשרה ורחבו ד"', זה מדרגת מתן תורה שהוא 'כאיש אחד בלב אחד'.

אבל עדיין זה רק מיראה, משא"כ במדרגת חודש אדר, פורים, מתגלה ההארה מכח מציאות של אהבה.

'ולא יעבור' - הארת פורים לא מפסיקה

זהו "וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם", שזהו הארת דוד כמו שהוזכר שהוא בגימטריא י"ד, זה השורש של ההארה שמתגלה בימי הפורים, אבל כשנאמר הפסוק הזה של "וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם", כפשוטו היינו, שבכל שנה ושנה "לקיים עליהם את ימי הפורים האלה", אבל בעומק יותר, בכל מועד ומועד הרי, אנחנו אומרים "והשיאנו ה' אלקינו את ברכת מועדיך" מלשון משא ומלשון 'כי תשא', שמשמעותו - לרומם, אבל "וימי הפורים לא

יעברו מתוך היהודים" כלומר, שכשעובר י"ד וט"ו של מדרגת פורים, לא מפסיק ההארה של פורים, לא נאמר בפורים 'והשיאנו' אלא 'ולא יעבור', מצד המועד עצמו 'לא יעבור' היינו שלא ממשיכים לדינא בט"ז וי"ז, כמו שדורשת הגמ', אבל במהות ההארה של היום, ההארה ממשיכה, 'ולא יעבור', והדוגמא הבהירה, שהרי הגמ' במגילה אומרת שכשיש ב' אדרים, קוראים את המגילה באדר שני כדי 'למיסמך גאולה לגאולה' - מדרגת גאולת אדר, למדרגת גאולת ניסן, כלומר, כי הארת האדר ממשיך, זה עצמות ההארה שמתגלה ב'ולא יעבור'.

'להיות עתידים' - הארת פורים בעתיד

זה הכרח של ה'אחד' שמתראה בנפשות מכח הארת הפורים, ומדגישים עוד פעם - לא שכשנגמר היום, יש את ההבחנה של 'עיצרו עמי עוד יום אחד', ולאחר מכן יש עזיבה של הדבר, אלא במועד דפורים, כל המהות שלו הוא 'ולא יעבור', שהוא לא הופך להיות 'עבר', אלא הוא תמיד בבחינת "להיות עתידים ליום הזה", הוא תמיד מאיר גם בעתיד, הוא ממשיך הלאה. מה שפורים לא בטל לעתיד לבוא, כלומר, כל יום הרי, הוא יכול להיות עתיד, שזה אמונתנו - "אני מאמין באמונה שלימה בביאת המשיח ואע"פ שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא", וא"כ, כמו"כ ה'עתידים ליום הזה' היינו, שכל יום יכול להפוך להיות שעדיין הארת הפורים ממשיכה בך - אפשר לנסח את זה בכמה לשונות אבל המהות היא ברורה מאד - פורים הוא "להיות עתידים", כלומר, הוא שייך ל'לעתיד', וא"כ, הוא לא נגמר בט"ו אדר, זה כל המהות שלו.

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א
דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]
הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים: דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:
info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לכירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net